

23. april 2010

UPA2010/28

**Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaatnik
piumasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut**

pillugu

Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneernerani saqqummiunneqartoq

Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ukuningga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Isak Hammond, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Siumut, ataatsimiititaliami sinnisussaq

**Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap inatsisissatut
siunnersuummut oqaaseqaatai**

Inatsisartut siullermeerinerisa kingorna inatsisissatut siunnersuut matumani pineqartoq Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigissavaa aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartut 2005-imi upernaakkut ataatsimiinneranni[1] aammalu 2007-imi ukiakkut ataatsimiinneranni[2] akuerineqartoq naapertorlugu inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqarmat.

Aammattaaq Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatinik piumasqaateqartussaataitanerup inatsisitigut aalajangersarneqarnissaanik kissaat partiinit tamanit suli isumaqatigineqarmat. Taamaallilluni siullermeerinermi inatsisissatut siunnersuut tamakkiisumik taparserneqarpoq.

Kiisalu Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa inatsisissatut siunnersuut taassumalu kingunerisassai inatsimmut nassuiaatini sukumiisumik nassuiaatigineqarmata.

Taamaattumik ajornartorsiutinut marlunnut siullermeerinermi eqqaaneqartunut tunngatillugu Inatsisartut aalajangiinissamut tunngavissaata ilaneqarnissaa Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap taamaallaat pisariaqartippaa.

1. Inatsisip killiliinera

Siullermik pineqartoq tassaavoq meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik toqqaannartumik attaveqartussanik atorfinitsitsinermi sulisitsinermilluunniit inatsit taamaallaat atorineqassamat kiisalu meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu paasissutissanik meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaat taamaallaat imaqassamat.

Oqartussaasoq peqatigiiffilluunniit il.il. meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik qanoq ilinikkut piumasqaateqartussaataitanersoq Inatsisartut inatsisaanni kisimi maleruagassiorneqarpoq. Akerlianik meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaat sunik imaqassanersoq aammalu qanoq ilinikkut oqartussaasumut peqatigiiffimmulluunniit il.il. tunniunneqarsinnaanersoq Inatsisartut inatsisaatigut maleruagassiorneqanngilaq – aammalu *maleruagassiorneqarsinnaanani*.

Meeqqat pillugit nalunaarutip imarisai aammalu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaat sunik piumasqaatitaqarluni tunniunneqarsinnaanersoq pillugit maleruagqusat naalagaaffiup oqartussaasuinit aalajangersarneqarput. Maleruagqusat taakku malillugit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatini taamaallaat pineqarpoq meeqqanik 15-inik inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutitigut atornerluineq aammalu meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik toqqaannartumik attaveqartussanik atorfinitsitsinermit sulisitsinermulluunniit atatillugu taakku taamaallaat tunniunneqarsinnaallutik.

Taamaattumik *inuusuttuaqqanik 15 sinnerlugit ukiulinnik toqqaannartumik attaveqartussanik atorfinitsitsinermit sulisitsinermulluunniit* atatillugu oqartussaasoq peqatigiiffilluunniit il.il. paasissutissanik pissarsinissamik kissaateqarpat tamanna maleruagqusat pinerluuteqarsimannginnermik uppernarsaatinut “nalinginnaasunut” atuuttut malillugit pisariaqarpoq.

Aamma tamanna atuuppoq *15-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutitigut atornerluinerunngitsumik allamilli pinerluuteqarsimasut pillugit paasissutissanik* oqartussaasoq peqatigiiffilluunniit kissaateqarpat. Tassa imaappoq inunnut 15-it

sinnerlugit ukiulinnut kinguaassiuutitigut pinerluuteqarsimanerit pillugit paasissutissat, tassalu imaappoq kinguaassiuutitigut pinerluutit pinnagit pinerluutit allat (assersuutigalugu nakuuserneq) pillugit paasissutissat.

Pinerluuteqarsimasinnaanermik uppersaatinut “nalinginnaasunut” maleruaqqusat atuuttut naapertorlugit pinerluuteqarsimasinnaanermik uppersaatinik immikkut ittunik pisortat oqartussaasuisa atugassaannik pisortat oqartussaasui pissarsiniarsinnaapput. Pinerluuteqarsimasinnaanermut uppersaatipt taassuma imarai eqqartuussutit, akiliisitsinerit suliallu pinerluttulerineq pillugu inatsimmik unioqqutitsinerup kingunerisaanik unnerluussissutaasimasut tamaasa pillugit paasissutissat. Aammattaaq inatsisunik allanik unioqqutitsilluni kiffaangissusiagaanermik pineqaatissiilluni imaluunniit pisinnaajunnaartitaanermik, assersuutigalugu biilersinnaanermut allagartamik arsaagaanermik aalajangikkanik taanna imaqarpoq. Inaarutaasumik aalajangiinnermit sivikinnerpaamik ukiuni qulini paasissutissat pinerluuteqarsimasinnaanermik uppersaammik allassimasarput.

Pinerluuteqarsimasinnaanermik uppersaammik taamaattumik pissarsiniarnissamut peqatigiiffiit namminersortut il.il. periarfissaqanngillat. Inuk peqatigiiffimmit atorfinitsinniarneqartoq sulisinniarneqartorluunniit “pinerluuteqarsimasinnaanermut uppersaammik nammineq pigisamik” pissarsiniaqqullugu qinnuigisinnaavaat.

Pinerluuteqarsimasinnaanermut uppersaamat nammineq pigineqartoq pinerluttulerinnermik inatsimmik aammalu aannajaarniutit pillugit inatsimmik unioqqutitsinermi eqqartuussutit akiliisitsinerillu pillugit paasissutissanik taamaallaat imaqarpoq. Paasissutissat inaarutaasumik aalajangiinnermit ukiut marluk-tallimat ingerlanerini pinerluuteqarsimasinnaanermut uppersaammik allassimasarput.

2. Atorfinitsitsiniarnerup kinguaattoornera

Pisoq alla siullermeerinnermi eqqaaneqartoq tassaavoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik piniarnermi atorfinitsitsiniarnerup il.il. kinguaattooruteqarsinnaanera.

Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqannginnissamut sunniuteqarnerusumik illersorniaanni taama ajoqutaanera inuiaqatigiit pilliutigisariaqagaattut isigineqarsinnaavoq.

Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik pissarsiniarneq sapaatip akunnerinik pingasunik-sisamanik sivisussuseqarsinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu Danmarkimi meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik pissarsiniarnermi piffissap atorneqartartup sivisoqatigaa.

Taamaakkaluartoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik pissarsiniarnermi piffissaq atorneqartartoq sivikilliniarlugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup Inatsisit Atortinneqarnerannut Ministeriaqarfik isumaqatigiinniarfigigaa Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap maluginiarppaa. Tamanna assersuutigalugu

pisinnaavoq oqartussaasoq peqatigiiffilluunniit il.il. meeqqanik
pinerliisimanninnermut uppersaammik piniartillugit immersugassamik
atorneqartussamik qarasaasiakkut nassiussisinnaanerup nunatsinni
ajornartinginneratigut– tamatumani inuup paasissutissanik pissarsiviginiarneqartup
atsiornera scannerneqartassalluni.

Suliniutit taamaattut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliamit
tamakkiisumik taperserreqarput.

Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit
inassutigineqarpoq.

Taama oqaaseqarluni Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap siunnersuut
aappassaaniigassanngortippaa.

Harald Bianco
Siulittaasoq
Inuit Ataqtigiit

Isak Hammond
Inuit Ataqtigiit

Aleqa Hammond
Siumut

Hans Enoksen
Siumut

Justus Hansen
Demokraatit

[1] UPA 2005/10

[2] UKA 2007/23